ఈనాడు ఆదివారం
23 జూన్ 2013

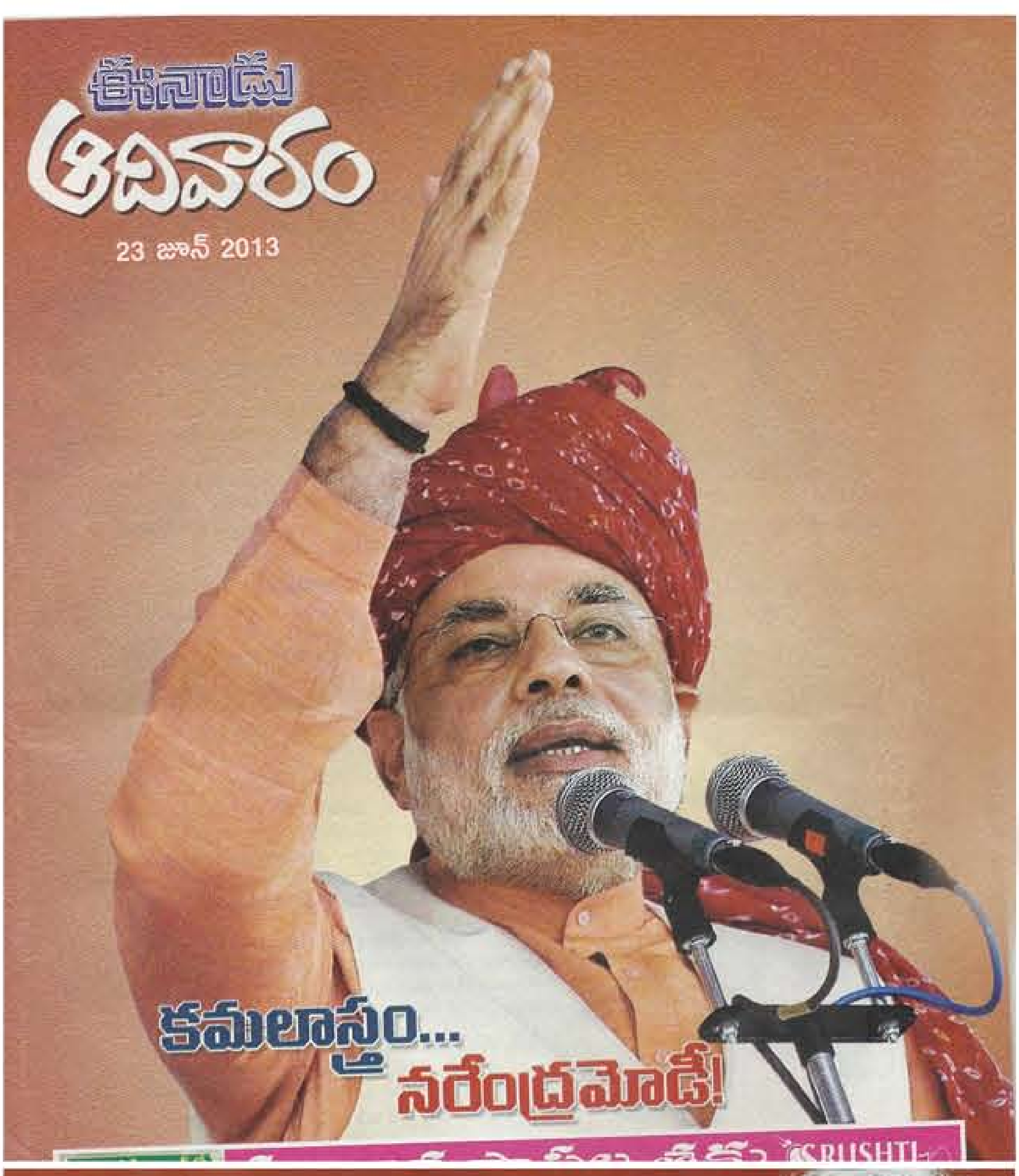

కమలాస్త్రం... నరేంద్రమోడీ!

మోడీని అభిమానించవచ్చు, ద్వేషించవచ్చు - ఎవరి అభిప్రాయాలు వారికుంటాయి. కానీ, రానున్న లోక్‌సభ ఎన్నికలపై ఆయన ప్రభావాన్ని మాత్రం ఎవరూ విస్మరించలేరు. 'నేడు గుజరాత్‌లో-రేపు దేశమంతటా' అన్న అభివృద్ధి నినాదంతో ఓటర్లను ఆకట్టుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు భారతీయ జనతాపార్టీ ప్రచార సారథి నరేంద్రమోడీ.

కమలాస్త్రం... నరేంద్రమోడీ!

'లోకతంత్రమే జో లోక్‌ప్రియా హై వోహీ నేతా హై...'

'వికాస పురుషుడు' అటల్‌జీ అంపశయ్య మీదున్నారు. 'లోహ పురుషుడు' లాల్‌కృష్ణ అద్వానీ వయోభారంతో ఒడలిపోయారు. ఎన్నికలేమో వెన్నంటుతున్నాయి. కమల దళాల్ని సన్నద్ధం చేయాలి. పార్టీకి దిశానిర్దేశం చేయాలి. వ్యూహాలకు పదును పెట్టాలి. వైరిపక్షాల్ని విమర్శలతో ఉక్కిరిబిక్కిరి చేయాలి. పాతమరకలపై వెల్లవేయాలి. కొత్త చుట్టరికాలకు చొరవచూపాలి.

...ఇన్ని బాధ్యతలు చక్కబెట్టాలంటే, అల్లాటప్పా నాయకులు సరిపోరు. సాదాసీదా నాయకత్వం పనికిరాదు. సంగ్రామ కళలో ఆరితేరిన యోధుడు కావాలి, వ్యూహప్రతివ్యూహాల్లో రాటుదేలిన చాణక్యుడు కావాలి, ఓటర్లను సమ్మోహితుల్ని చేయగల మాటల మాంత్రికుడు కావాలి. మొత్తంగా, శత్రు భయంకరుడైన 'యుద్ధపురుషుడు' కావాలి!

భారతీయ జనతాపార్టీ ఆ రక్షకుడిని గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రి నరేంద్రమోడీలో వెదుక్కుంది. చక్రం తిప్పినవారైనా, రథచక్రం నడిపినవారైనా ఇష్టంగానో అయిష్టంగానో మోడీ నాయకత్వాన్ని ఆమోదించాల్సిందే - ఇది మార్పు చెప్పిన తీర్పు! 'లోకతంత్రమే జో లోక్‌ప్రియా హై వోహీ నేతా హై...' (ప్రజాస్వామ్యంలో జనామోదం ఉన్నవాడే నాయకుడు) - గోవా సదస్సులో రాజ్‌నాథ్‌సింగ్ మాటకు అంతరార్థం ఇదే.

సమకాలీన రాజకీయాల్లో మోడీతో పోల్చదగిన నాయకులు అతికొద్దిమంది. ఈయన పద్ధతి ప్రత్యేకం. పక్కా వృత్తి నిపుణుడి వ్యవహారం. అధికారాన్ని చేజిక్కించుకోవాలంటే, చేజిక్కించుకున్న అధికారాన్ని నిలబెట్టుకోవాలంటే సమ్మోహనశక్తి, అభివృద్ధిమంత్రం, ప్రచార వ్యూహాలు...ఏది ఏ మోతాదులో అవసరమో మోడీకి బాగా తెలుసు. ఆయనకంటూ కొన్ని లెక్కలున్నాయి. కాస్త సైన్స్, కాస్త ఆర్ట్, కాస్త హిస్టరీ, కాస్త మిస్టరీ, కాస్త సైకాలజీ, కాస్త క్రిమినాలజీ కలగలిపినట్టు ఉంటాయా వ్యూహాలు.

బ్రాండ్...మోడీ!

'ఆన్‌లైన్ బ్రాండింగ్' - అన్న మాటకు సగానికిసగం రాజకీయనాయకులకు అర్థం తెలిసుండకపోవచ్చు. తెలిసినా ఆ దిశగా ఆలోచించి ఉండకపోవచ్చు. మోడీ మాత్రం, ఇప్పటికే ఆన్‌లైన్‌ను చాలా సమర్థంగా ఉపయోగించుకుంటున్నారు. ఆయనకు ఎన్నికల సారథ్యం అప్పగిస్తున్నట్టు ప్రకటించగానే... సోషల్ నెట్‌వర్కింగ్ సైట్లలో అనూహ్యమైన స్పందన. రేపటి ప్రధానిగా అభివర్ణించేవారూ గ్లోబల్ లీడర్‌గా ఆకాశానికెత్తేవారూ ఆశాజ్యోతిగా హారతులుపట్టేవారూ - అదో సంరంభం! ఇదంతా తక్షణ స్పందన అనీ చెప్పలేం. దాదాపు రెండువేలమంది స్వచ్ఛంద కార్యకర్తలతో కూడిన ఐటీ బృందం అభిమాన నేత ఆన్‌లైన్ ప్రచారాన్ని భక్తిప్రపత్తులతో నిర్వర్తిస్తోంది. ఒక సమయంలో గుజరాత్ అభివృద్ధిపై పుంఖానుపుంఖాలుగా వ్యాఖ్యానాలు వెలువడినా, మరో సమయంలో జాతీయ నాయకుడిగా అభివర్ణిస్తూ ప్రశంసలు వెల్లువెత్తినా - అంతా వ్యూహాత్మకమే, పక్కా ప్రణాళికలో భాగమే. అవినీతిని వ్యతిరేకించే యువతరాన్నీ, అభివృద్ధిని ఆకాంక్షించే మధ్యతరగతినీ ఆకట్టుకోడానికి ఆన్‌లైన్‌ను మించిన మార్గం లేదని మోడీకి బాగా తెలుసు. పరోక్షంగా, ప్రధాని పీఠానికి పోటీపడుతున్న యువనేత రాహుల్‌నూ నిలువరించవచ్చు. వందకోట్ల సెల్‌ఫోన్లూ, అందులో సగభాగం స్మార్ట్‌ఫోన్లూ ఉన్న దేశంలో...'విజన్' ఉన్న ఏ నేత అయినా విస్మరించలేని మాధ్యమం ఇది. గూగుల్‌ప్లస్‌లో ఖాతా ప్రారంభించిన తొలి భారతీయ నాయకుడు మోడీనే. ఆయన ట్విటర్ అకౌంట్‌లో 18 లక్షల మంది అభిమానులు ఉన్నారు. ఫేస్‌బుక్‌లో దాదాపు పందొమ్మిది లక్షల లైక్స్ ఉన్నాయి.

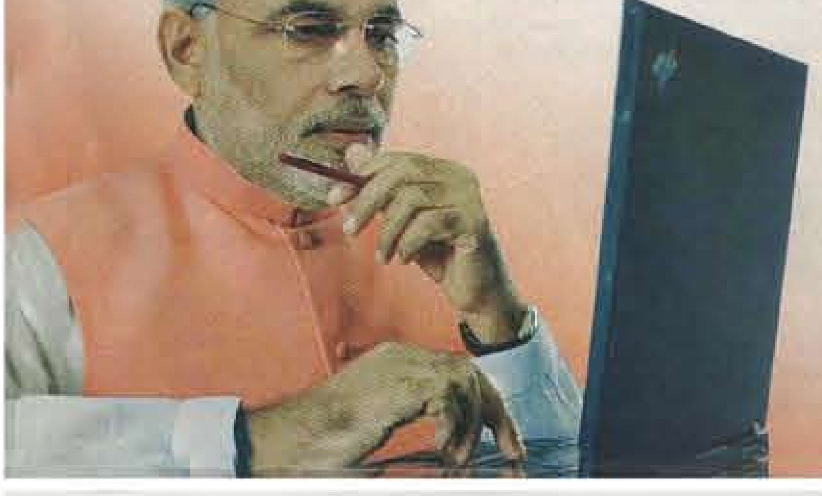

'మోడీదంతా వ్యక్తి భజనలతో అంతర్జాలాన్ని రాజకీయ కాలుష్యానికి గురిచేస్తోంది' అని విమర్శించేవారూ లేకపోలేదు. ఎవరేలా అనుకున్నా...మిగిలిన నేతలతో పోలిస్తే ఆన్‌లైన్‌లో మోడీ ప్రాబల్యం తిరుగులేనిది.

ఓసారి, ఆసియా అమెరికన్ హోటల్ యజమానుల సంఘం...తమ వార్షిక సదస్సుకు మోడీని ముఖ్య అతిథిగా ఆహ్వానించింది. కానీ బుష్ ప్రభుత్వం, గోధ్రా మరకల నేపథ్యంలో ఆయనకు వీసా నిరాకరించింది. అయినా, మోడీ వెనక్కి తగ్గలేదు. నిర్ణీత తేదీన, నిర్ణీత సమయానికి...గాంధీనగర్ నుంచే వీడియో కాన్ఫరెన్స్‌లో ప్రవాసుల్ని ఉద్దేశించి ప్రసంగించారు. వ్యక్తిగతంగా కూడా మోడీకి టెక్నాలజీ అంటే ప్రాణం. అప్పట్లోనే డిజిటల్ డైరీ వాడారు. ఇ-మెయిల్ అందుబాటులోకి రాగానే తనకంటూ ఓ ఐడీ సృష్టించుకున్నారు. సెల్‌ఫోన్ల విషయంలోనూ అంతే. కొత్త వెర్షన్లకూ సరికొత్త ఫీచర్లకూ ప్రాధాన్యం ఇస్తారు. గత ఎన్నికల్లో 'త్రీడీ టెక్నాలజీ' ప్రచారంతో ఓటర్లను ఆకట్టుకున్నారు. సినీ దర్శకుడు మణిశంకర్ సాయంతో అవసరమైన సరంజామాను బ్రిటన్ నుంచి తెప్పించారు.

ఆఫ్‌లైన్‌లోనూ...

'ఆఫ్‌లైన్ బ్రాండింగ్'కూ మోడీ అపార ప్రాధాన్యం ఇస్తారు. మీడియా కథనాల విషయంలో చాలా అప్రమత్తంగా ఉంటారు. ఎక్కడ ఏ చిన్న వ్యతిరేక వార్త వచ్చినా వెంటనే పత్రికలకు ఖండనలు వెళ్లిపోతాయి. 'గ్లోబల్ లీడర్'గా తనను ప్రపంచానికి పరిచయం చేసే బాధ్యతను ఓ అంతర్జాతీయ ప్రచార సంస్థకు అప్పగించినట్టు అప్పట్లో కథనాలు వచ్చాయి. మోడీ అలంకార ప్రియుడు. నలుగుర్లో ప్రత్యేకంగా కనిపించాలని కోరుకుంటారు. బహిరంగ సభలకూ టీవీ షోలకూ వెళ్తున్నప్పుడైతే, మరింత శ్రద్ధ తీసుకుంటారు. తలకట్టు, గెడ్డం, దుస్తులు, కళ్లజోడు, చేతిగడియారం, పాదరక్షలూ...ప్రతీదీ తన వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రతిబింబించేలా ఉండాలనుకుంటారు. మోడీ కారణంగానే, ఆయన ధరించే కుర్తాలకూ వాటిని విక్రయించే దుకాణానికీ బోలెడంత ప్రచారం వచ్చింది. అహ్మదాబాద్‌లోని 'జడే బ్లూ' బట్టల దుకాణంలో కురచ చేతుల కుర్తాలకు మహా గిరాకీ. ఏటా లక్షకు పైగా అమ్ముడుపోతున్నాయి. తనకు ఎలాంటి కుర్తా కావాలో ఆ దుకాణం నిర్వాహకులకు స్పష్టంగా చెప్పి డిజైన్ చేయించుకున్నారు మోడీ. ఇక ఏ ఎన్నికలో వచ్చాయంటే, ఆయన వార్డ్‌రోబ్ మొత్తంగా మారిపోవాల్సిందే. వరుసగా రెండుమూడు కార్యక్రమాలకు హాజరు కావాల్సి వచ్చినప్పుడు... రయ్యిన మాయమైపోయి, అంతలోనే మరో డ్రెస్సులో ప్రత్యక్షం అవుతారు. ఆ శ్రద్ధ, ఆ పనితనం చూస్తుంటే నరేంద్రమోడీ వెనుక ఎవరో చేయితిరిగిన ఇమేజ్ కన్సల్టెంట్ ఉన్నారేమో అన్న అనుమానం కలుగుతుంది.

ఇంటర్నెట్‌లో ఆయన పేరు టైప్‌చేస్తే చాలు, బోలెడన్ని ఫొటోలు. ఆ పోజులు సినీ హీరోలతో పోటీపడేలా ఉంటాయి. 'పులిలా, సింహంలా, శత్రువుల్ని దునుమాడి గెలిచే నాయకుడిలా కనిపించాలనే తపన ఆయన్లో ఎక్కువ. మోడీ పోజులన్నీ దాదాపుగా అలానే ఉంటాయి' అంటాడో ఛాయాచిత్ర విశ్లేషకుడు. కాస్త విచారంగానో అన్యమనస్కంగానో ఉన్నప్పుడు తీసిన ఫొటోలు కనుక పత్రికల్లో వస్తే...'ఇంతకంటే చండాలమైనవి దొరకలేదా' అంటూ పత్రికలవారిపై చిర్రుబుర్రులాడిన సందర్భాలూ ఉన్నాయి. తొలిసారి ముఖ్యమంత్రిగా బాధ్యతలు చేపట్టగానే ఆయన చేసిన మొదటి పని...పత్రికా కార్యాలయాలకు వెళ్లి సంపాదకులతో మాట్లాడటం. 'గుజరాత్‌ను గొప్పగా తీర్చిదిద్దడంలో మీ సహకారం కావాలి' అని అర్థించారు.

మోడీ ఉపన్యాసశైలి...విభిన్నం. ఆ వాక్బాణాలు ఎవరికి ఎక్కడ తగలాలో అక్కడ తగులుతాయి. 'నైట్ వాచ్‌మన్..' విమర్శను జీర్ణించుకోలేక ప్రధాని మన్మోహన్ గిజగిజలాడిపోయారు. రాహుల్‌ను మాత్రం వదిలిపెట్టారా! బహిరంగ సభల్లో పాకిస్థాన్ మీద కురిపించే నిప్పుకణికలకూ ఓ లక్ష్యం ఉంటుంది. గుజరాతీలు స్వతహాగా శాంతిప్రియులు. హింస, యుద్ధం, దాడి అన్న మాటలు వినిపించినా చాలు, వణికిపోతారు. అందులోనూ గుజరాత్ సరిహద్దు రాష్ట్రం. మహ్మద్ గజినీ దండయాత్రల వల్ల తీవ్రంగా నష్టపోయింది కూడా. ఆ భయాన్ని ఓట్లుగా రాల్చుకునే ప్రయత్నమది. ఇటీవలి కాలంలో మోడీ ఉపన్యాస శైలిలో మార్పు కనిపిస్తోంది. భావోద్వేగాల కోణాన్ని తగ్గించి...అభివృద్ధి, జీవనప్రమాణాలవంటి పాజిటివ్ అంశాల్ని ప్రస్తావిస్తున్నారు. 'స్కిల్ + విల్ + జీల్ = విన్' తరహా వ్యక్తిత్వ వికాస సూత్రాలు బోధిస్తున్నారు.

అభివృద్ధి మంత్రం...

గోధ్రా ఉదంతం మోడీ ప్రజాప్రస్థానంలో అతిపెద్ద కుదుపు. అద్వానీ అండే లేకపోతే, రాజకీయ జీవితం దాదాపుగా పరిసమాప్తమైపోయేది. పదవీచ్యుతి ఖాయమైన పరిస్థితుల నుంచి...తిరుగులేని నేతగా ఎదగడం దాకా...మోడీ జీవితంలో ఓ కొత్త అధ్యాయం ఆ సమయంలోనే...బ్రాండింగ్, అభివృద్ధి - అన్న ద్విముఖ వ్యూహం ఊపందుకుంది. కత్తిమీద సాములాంటి పరిస్థితి అది. గుజరాతీలకు వ్యాపారమే జీవితం. దందా దెబ్బతింటే విలవిల్లాడిపోతారు. గోధ్రా దుస్సంఘటనల కారణంగా చిన్నాచితకా వ్యాపారులు వీధిపాలయ్యారు. ఉపాధి అవకాశాలు కోల్పోయారు. పెట్టుబడులు వస్తే తప్ప పరిస్థితులు మారవు. అలా ప్రాణంపోసుకుందే 'వైబ్రంట్ గుజరాత్' నినాదం! 'రూపాయలు నాటండి...డాలర్లు పండించుకోండి' అంటూ ప్రవాసుల్ని ఊరించారు మోడీ. ఎన్ని రాష్ట్రాలు పోటీపడుతున్నా...టాటాల నానో ఫ్యాక్టరీని బెంగాల్ నుంచి గుజరాత్‌కు రప్పించుకున్నారు. రాయితీలతో రాచమర్యాదలు చేశారు. విద్యుదుత్పత్తిలో మిగులు సాధించారు. సౌరశక్తికి అపార ప్రాధాన్యం ఇచ్చారు. పారిశ్రామిక సూచీ పైపైకి ఎగబాకింది. అన్నింటికీ మించి మోడీలోని నిజాయతీ ప్రజల్ని ఆకట్టుకుంది. ఆయన ఒంటరి. వారసుల పెత్తనం లేదు. బంధు రాబందులూ లేరు. తోబుట్టువులు ఉన్నా...ఎవరి బతుకులు వారు బతుకుతున్నారు. ఈ పదేళ్ల కాలంలో కుటుంబ సభ్యులెవరూ ఆయన ఇంటికి వచ్చిన దాఖలాలు కూడా లేవు. 'నిస్వార్థంగా సేవచేస్తే, మనం గతంలో చేసిన తప్పుల్ని ప్రజలు తప్పకుండా క్షమిస్తారు' అన్న మోడీ మాటలు కొంతమేర నిజమే అయ్యాయి. కానీ, అన్ని సమయాల్లోనూ ఆ సూత్రం పనిచేయకపోవచ్చు. భారతీయ జనతాపార్టీ ఎన్నికల సారథిగా, ప్రధాని అభ్యర్థిగా తనను తాను నిరూపించుకోవాలంటే ఈమాత్రం సాధన సంపత్తి సరిపోకపోవచ్చు. కొత్త పనిముట్లను సమకూర్చుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఆ కార్యాచరణ ఎప్పుడో మొదలైంది. 'లక్ష్య - హస్తిన' అటూ ఇటుగా అయిదేళ్ల క్రితమే ప్రారంభమైందంటారు విశ్లేషకులు. మాటలతో చేతలతో ముస్లింలను బుజ్జగించారు. ఓ ముస్లిం ఐపీఎస్ అధికారిని డీజీపీగా నియమించారు. ఎన్నికల్లో ముస్లిం అభ్యర్థులకు సీట్లిచ్చారు. సద్భావన కార్యక్రమాలు నిర్వహించి 'అందరివాడు' అనిపించుకునే ప్రయత్నం చేశారు.

పల్లె నుంచి ఢిల్లీ దాకా...

మోడీ జీవితం తెరిచిన పుస్తకమేం కాదు. అందులో చాలా అధ్యాయాలు నిగూఢ రహస్యాలు. ఆయన ఎప్పుడూ వ్యక్తిగత విషయాలు మాట్లాడరు. ఆ మాటకొస్తే మోడీకి స్నేహితులంటూ పెద్దగా లేరు. అధికార నివాసంలోనూ ఆయన ఒంటరే. వయోధికురాలైన తల్లి సోదరుడి దగ్గర ఉంటున్నారు. తన చుట్టూ లక్ష్మణరేఖ లాంటిది గీసుకున్నారాయన. ఎంత సన్నిహితులైనా కావచ్చు, ఎంత ఆత్మీయులైనా కావచ్చు. ఆ గీత దాటి వెళ్లే సాహసం చేయరు. చాలాకాలం వరకూ మోడీ సొంతూరు ఏదో కూడా చాలామందికి తెలియదు. దాదాపు మూడు దశాబ్దాల తర్వాత...1999లో తాను చదువుకున్న పాఠశాల స్వర్ణోత్సవాల్లో పాల్గొన డానికి మాత్రమే స్వగ్రామం వాదానగర్ వెళ్లారు. గుజరాత్‌లోని ఓ కుగ్రామం అది. తండ్రి దామోదరదాస్ వాదానగర్ రైల్వేస్టేషన్‌లో టీకొట్టు నడిపేవారు. నూనె వ్యాపారం కూడా ఉండేది. ఆరుగురు సంతానంలో మోడీ ఒకరు. పొద్దున్నే ఆ ఊరి మీదుగా చాలా రైళ్లు వెళ్లేవి. టీకొట్టులో తండ్రికి సహకరించాల్సిన బాధ్యత మోడీదే. అట్నుంచి అటే బడికి వెళ్లిపోయేవాడు. ఆటలన్నా, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలన్నా చాలా ఇష్టం. చిన్నప్పుడే రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘ్ పట్ల ఆకర్షితుడు కావడానికి అదో కారణం.

పదిహేడేళ్ల వయసులో మోడీ ఇల్లు వదిలి వచ్చేశాడు. ఈ సంఘటనకు సంబంధించి రకరకాల కథనాలు ప్రచారంలో ఉన్నాయి. మోడీకి చిన్నప్పుడే పెళ్లయిందనీ భార్య కాపురానికి రావడంతో - సంసార జంజాటంలో చిక్కుకోవడం ఇష్టంలేక ఇల్లొదిలాడనీ ఒక కథనం. కారణం ఏదైతేనేం, అహ్మదాబాద్‌లోని మేనమామ ఇంటికి చేరాడు. బస్‌స్టేషన్ ఎదురుగా ఆయనతో టీకొట్టు ఉండేది. తెలిసిన పనే కాబట్టి, ఒకట్రెండు రోజుల్లోనే అలవాటుపడిపోయాడు. పొద్దున్నే ఆర్ఎస్ఎస్ శాఖ ముగించుకుని వచ్చే స్వయంసేవకులు ఇక్కడే టీ తాగేవారు. అలా మళ్లీ సంఘానికి దగ్గరయ్యాడు. చురుకైన కార్యకర్తగా పేరు తెచ్చుకున్నాడు. స్వతంత్రంగా కార్యక్రమాలు నిర్వహించే స్థాయికి ఎదిగాడు. ఆర్ఎస్ఎస్ నాయకుడు లక్ష్మణ్‌రావ్ ఇనామ్‌దార్ వ్యక్తిత్వం మోడీని చాలా ప్రభావితం చేసింది. ఆయన స్ఫూర్తితోనే, సంఘ్ పరివారం కోసం తన జీవితాన్ని అంకితం చేయాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. ఆ చిత్తశుద్ధికి ముచ్చటపడి, ప్రధాన కేంద్రమైన నాగపూర్‌కు పంపారు ఆర్ఎస్ఎస్ పెద్దలు. మోడీ వ్యక్తిత్వానికి ఓ రూపమంటూ వచ్చింది ఇక్కడే. ఉపన్యాసకళకూ నాయకత్వ లక్షణాలకూ మెరుగులు దిద్దుకుంది కూడా ఇక్కడే. ఆర్ఎస్ఎస్ నాయకత్వం ప్రోత్సాహంతో మోడీ కాలేజీ చదువులు చదివాడు. అఖిల భారతీయ విద్యార్థి పరిషత్ (ఏబీవీపీ) కార్యక్రమాల్ని పర్యవేక్షించాడు. సరిగ్గా ఆ సమయంలోనే జాతీయ, ప్రాంతీయ రాజకీయాల్లో అనేక మార్పులు చోటు చేసుకున్నాయి. కాంగ్రెస్ నిట్టనిలువునా చీలిపోయింది. ఇందిరాగాంధీ వర్గానికి బలం తగ్గింది. చాలామంది నేతలు స్థానికుడైన మొరార్జీ పక్షానే నిలిచారు. రాష్ట్రంలో పాలనా పరిస్థితులూ అంతంతమాత్రమే. కరవు నెలకొంది. నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు ఆకాశాన్ని అంటాయి. మెస్ బిల్లు 70 రూపాయల నుంచి 100 రూపాయలకు పెరగడంతో... విద్యార్థులు ఆందోళనకు దిగారు. అదికాస్తా తీవ్రరూపం దాల్చింది. ఇందిరాగాంధీ, అదే సరైన సమయమని భావించి చిమన్‌భాయ్ పటేల్ ప్రభుత్వాన్ని రద్దుచేసి, రాష్ట్రపతి పాలన విధించారు. ఆతర్వాత కొంతకాలానికి ఎమర్జెన్సీ వచ్చింది. జనసంఘ్, ఆర్ఎస్ఎస్ ప్రతినిధిగా మోడీ నిరసన కార్యక్రమాలు నిర్వహించాడు. సభలు పెట్టి ఇందిర నియంతృత్వ పోకడల్ని ఎండగట్టాడు. అజ్ఞాతంలో ఉన్న నాయకులకు ఆర్ఎస్ఎస్ సానుభూతిపరుల ఇళ్లలో ఆశ్రయం కల్పించాడు. అగ్రనేతలంతా జైళ్లలో ఉండటంతో...నరేంద్రమోడీకి చేతినిండా పనిదొరికింది. జార్జి ఫెర్నాండెజ్, జయప్రకాశ్ నారాయణ్ వంటి జాతీయ నాయకుల పరిచయభాగ్యం కలిగింది. ఓ విద్యార్థి నాయకుడు...ప్రజానాయకుడిగా రూపుదిద్దుకోడానికి ఉపకరించిన పరిణామం ఇది.

మోడీ సాబ్!		
పేరు	:	నరేంద్ర దామోదరదాస్ మోడీ
పుట్టిన తేదీ	:	17 సెప్టెంబరు, 1950
చదువు	:	డిగ్రీ ప్రైవేటుగా, పోస్టుగ్రాడ్యుయేషన్-గుజరాత్ యూనివర్సిటీ నుంచి రాజనీతిశాస్త్రంలో.
కుటుంబం	:	ఒంటరి (తల్లి, ఐదుగురు తోబుట్టువులు ఉన్నారు. ఓ సోదరుడు సమాచారశాఖలో ఉద్యోగి. మరో సోదరుడు చౌకధరల దుకాణం నిర్వహిస్తారు)
భోజనం	:	శాకాహారి.
స్ఫూర్తిదాయక వ్యక్తులు	:	వివేకానందుడు, సర్దార్ వల్లభ్‌భాయ్ పటేల్
ఆధ్యాత్మిక స్ఫూర్తి కేంద్రం	:	కైలాస మానస సరోవరం
చారిత్రక నాయకుడు	:	చాణక్యుడు
దినచర్య	:	మూడున్నర గంటలు మాత్రమే నిద్రపోతారు. తెల్లవారుజామున ఐదింటికే మేల్కొంటారు. గంటన్నర యోగా, వ్యాయామం. ఉదయం ఎనిమిదింటి నుంచి అర్ధరాత్రి దాటేదాకా విధి నిర్వహణే.
ఆరాధ్య దైవం	:	దుర్గామాత, నవరాత్రులు చాలా నిష్ఠగా చేస్తారు.
ముఖ్యమంత్రిగా	:	2001లో తొలిసారిగా. 2002, 2007, 2012 ఎన్నికల్లో వరస విజయాలు.
రచనలు	:	'ఆంఖ్ ఎ ధన్య చే' కవితా సంకలనం (ఈ కళ్లెంత అదృష్టం చేసుకున్నాయి), సంఘర్ష మా గుజరాత్ (ఎమర్జెన్సీ సమయంలో గుజరాత్ పరిస్థితులపై), కర్మయోగ్ (ఉపన్యాసాల సంకలనం)

ట్విటర్‌లో...

- విద్యావ్యాప్తిలో గ్రామస్థులంతా పాలుపంచుకోవాలి. పాఠశాల వ్యవస్థాపక దినోత్సవం పల్లెకంతా పండగరోజు కావాలి.
- ఉన్నత స్థానాల్లోని కొద్దిమంది కారణంగా, నూట ఇరవైకోట్లమందిలో వ్యవస్థ పట్ల విశ్వాసం సన్నగిల్లుతోంది. తక్షణం, దాన్ని పునరుద్ధరించాల్సిన అవసరం ఉంది.
- రైతులతో గడపడం ఓ గొప్ప అనుభవం. ఏ విశ్వవిద్యాలయం కూడా అంత విలువైన పాఠాల్ని బోధించదు.
- యోగా ప్రపంచానికి భారత్ ఇచ్చిన కానుక.
- బిందు సేద్యం ద్వారా వేసే నీటి ఆదా... మన కోసమే కాదు, రేపటి తరాల కోసమూ.
- గుజరాత్‌లోనే మొట్టమొదటి అగ్రోమాల్‌ను సూరత్‌లో ప్రారంభించాను. ఇక దళారుల గొడవే ఉండదు.
- గంట ఎప్పుడు మోగుతుందా అని ఎదురుచూసే ఉపాధ్యాయుడు... విద్యార్థుల జీవితాల్ని మార్చలేడు.
- జనాభా పెరుగుతోంది. అవసరాలు పెరుగుతున్నాయి. ఉత్పాదకత పెరగాలి. అందుకు అత్యాధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని ఉపయోగించుకోవాలి.
- భారత్‌లో అపారమైన యువశక్తి ఉంది. దాని కనుక సద్వినియోగం చేసుకుంటే వివేకానందుడి కలలు నెరవేరతాయి.

కీలక బాధ్యతలు...

ఎమర్జెన్సీ తర్వాత, జనతా ప్రభుత్వం ఏర్పాటైనా ఎంతోకాలం నిలబడలేదు. జనసంఘ్‌లోంచి భారతీయ జనతాపార్టీ పుట్టుకొచ్చింది. రామజన్మభూమి నినాదంతో అద్వానీ పార్టీలో ఉత్తేజాన్ని తీసుకొచ్చే ప్రయత్నం ప్రారంభించారు. ప్రతి రాష్ట్రంలోనూ మెరికల్లాంటి యువకుల్ని గుర్తించి ప్రోత్సహించారు. గుజరాత్‌లో ఆ అవకాశం మోడీకి దక్కింది. గుజరాత్ భాజపా ప్రధాన కార్యదర్శిగా బాధ్యతలు స్వీకరించేనాటికి మోడీ వయసు 37. ఓ అనామక యువకుడికి అంత కీలకమైన పదవేమిటని చాలామంది పెదవి విరిచారు. ఆ వ్యక్తే గుజరాత్‌లో అద్వానీ రథయాత్ర ఘన విజయానికి కారణం అయ్యాడు. మురళీమనోహర్‌జోషీ యాత్రను ముందుండి నడిపించాడు. దీంతో, పార్టీలో మోడీ ప్రాబల్యం విస్తరించసాగింది. అంతలోనే ఇంకేవో పరిణామాలు. మోడీని గుజరాత్‌కు దూరంగా ఉంచే ప్రయత్నం మొదలైంది. భాజపాకు ఏమాత్రం ప్రాబల్యం లేని ప్రాంతాలకు అధికార ప్రతినిధిగా పంపాలనుకున్నారు. ప్రతి కుట్రకూ అద్వానీ అడ్డుచక్రం వేశారు. తానే పూనుకుని ఢిల్లీకి రప్పించారు. అన్ని పార్టీల్లో ఉన్నట్టే, భాజపాలోనూ అనేక గ్రూపులు. రకరకాల వ్యక్తుల్నీ, రకరకాల సమీకరణల్నీ తట్టుకుని నిలబడటం అంత సులభం కాదు. మోడీ అంకితభావం ముందు... అవేవీ పనిచేయలేదు. సొంత రాష్ట్రానికి దూరంగా ఉండాల్సి రావడం మాత్రం, ఆయన్ని కాస్త ఇబ్బంది పెట్టింది.

ఇక్కడ గుజరాత్‌లో...భాజపా వైభవం మెల్లమెల్లగా మసకబారింది. ఆ పుణ్యమంతా కేశూభాయ్‌దే. ఎవరో వెబ్‌సైట్ ప్రారంభోత్సవానికి పిలిస్తే...'ఆ సైట్‌కు వెళ్లడానికి ఎంత సమయం పడుతుందో కచ్చితంగా చెప్పండి. నేసలే చాలా బిజీ' అని పొంతనలేని ప్రశ్నలిచ్చారట! కాలంతో పాటూ మారని నాయకుడాయన. స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల్లో, ఉప ఎన్నికల్లో భాజపాకు పరాభవం తప్పలేదు. అంతలోనే తీవ్ర భూకంపం రాష్ట్రాన్ని అతలాకుతలం చేసింది. కేశూభాయ్‌ని దింపకపోతే, పార్టీ నామరూపాల్లేకుండా పోయే ప్రమాదం ఏర్పడింది. ఆ పరిస్థితుల్లో ఓ సమర్థుడైన నాయకుడు అవసరం అయ్యాడు. అప్పటిదాకా ఎమ్మెల్యేగా కూడా పోటీచేయని నరేంద్రమోడీ వైపు మొగ్గుచూపింది అధిష్ఠానం. సాధారణ ఎన్నికలకు ఏడాది ముందు, మోడీ ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణ స్వీకారం చేశారు. ఆ తర్వాత వరుసగా మరో మూడుసార్లు!

ఇక, తదుపరి ప్రమాణస్వీకారం ఎక్కడన్నది భారత ఓటర్లే నిర్ణయిస్తారు.

గాంధీనగర్‌లోనో...

కొత్త ఢిల్లీలోనో! ★